

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Dub. VI. Vtrum in omni actuali unione detur novus illapsus?

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

tratum in amante per modum objecti radicaliter, & habitualiter visibilis & intelligibilis modo jam dicto.

Obijcie *secundo*, vel in sola prima infusione gratiæ datur illapsus ille, vel in quolibet ejus augmento: neutrum dices: ergo nullo modo datur. Probat. min. quoad primam partem, tum quia augmentum gratiæ etiam fit per operationem DEI, ergo si operatio DEI est unio ejus per illapsum in infusione, etiam in augmento. Tum quia probabile judicat D. Thom. in 1. dist. 15. quest. 5. art. 1. quest. 2. in fine corp. dari missionem divinæ personæ in quolibet augmento gratiæ, ergo etiam dabitur illapsus. Quoad secundam partem probatur, quia sic erunt innumeri illapsus, cum tamen vix ab Auctoribus concedantur illi tres in principio dubii numerati.

Resp. non videri inconueniens concedere illapsum non solum in prima infusione gratiæ, sed etiam in ejus augmento, saltem notabili, sed melius dicitur unum tantum esse illapsum in productione, & in augmento: quia sicut terminus productionis est unus sub majori, & majori intensione, ita sufficit una operatio magis, & magis intensa, per quam unus illapsus constituitur. Nec est eadem ratio de operationibus creatis, quibus producit qualitas, & postea ejus augmentum, quia cum prima operatio productiva qualitatis cessaverit, nova operatio necessaria est ad augmentum producendum: at operatio DEI, qua producit gratiam, perseverat conservando eam, & ideo non est necesse, quod multiplicetur ad augmentum producendum, sed quod sit magis intensa ratione termini connotati. Solum posset admitti novus illapsus, quando cum aliquo notabili augmento gratiæ confectur simul aliquis modus, vel aliquis usus particularis gratiæ, v. g. ut miracula faciat, vel sine difficultate omnes tentationes vincat, sic enim importat novam missionem, ut ibidem docet D. Thomas, & per consequens etiam novum illapsum propter novam operationem DEI, & possunt similes illapsus dari in diversis gradibus unionis realis supra numeratis, quando in illis invenitur novus effectus DEI distinctus a solo augmento. Unde non sequitur, quod essent innumeri: nec Auctores dubitant de illapsu per gratiam, sub quo possumus intelligere omnes illapsus, qui ad productionem gratiæ, vel ad aliquod notabile augmentum cum peculiari modo superaddito requiruntur.

D V B I V M VI.

Utrum in omni actuali unione detur novus illapsus?

Supponimus ex dictis dubio precedenti, ad unionem realem & habitualement necessariam esse illapsum non solum naturalem, & communem, quo anima sit producta, & conservata immediate à DEO, secundum suam substantiam, sed etiam supernaturalem, & particularem justorum, quo producat & conservetur gratia in anima, & charitas, aliaque dona in potentia ejus. Præter istam unionem DEI per modum principii activi, dari etiam ex parte ejus aliam unionem, vel præsentiam realem in ratione objecti, seu, (quod idem est) novus titulus præsentiae DEI realis, qui est gratia & charitas, ratione cujus de-

betet esse præsens realiter animæ, etiam si aliunde non fuisset jam illi præsens. Et denique ex parte animæ datur unio realis & habitualis, quæ consistit in eadem gratia, & charitate sub diversis gradibus & statibus modo dicto. Nunc ergo quaerimus, an etiam ad unionem actuales detur novus illapsus?

Dicendum etiam ad unionem actualement dari aliqualem novum illapsum, vel in animam & potentias ejus, vel saltem in intellectum & voluntatem. In hoc debent convenire omnes Auctores mystici, qui communiter dicunt fieri unionem ex parte DEI per illapsum, vel requiri ad illam. Prob. quis in unione actuali solet anima acquirere ulteriorem gradum gratiæ, & similiter solent augeri charitas & alii habitus, & dona, quæ cum gratia infunduntur, solet etiam DEUS illuminare intellectum, vel per lumen donorum, vel per aliud lumen infusum transiens, & vel disponere, & ordinare species præhabitas, vel illas de novo infundere, ut per contemplationem immediatam ei uniatur. Item movere voluntatem, inflammare illam, & suavitatem aliqua perfundere, ut ei adhæreat, & uniatur per amorem; ergo aliquis illapsus debet dari ex parte DEI. Prob. consequ. Quia licet ad majorem radicationem gratiæ, & aliorum habituum jam infusorum non semper requiratur nova operatio DEI, nisi forte quando augmentum est notabile, & ad superiorem statum elevans animam, ut supra diximus: tamen ad alios effectus, scilicet, infusionem luminis, specierum, inflammationis, suavitatis, & etiam ad ipsosmet actus intellectus & voluntatis, qui à DEO specialiter procedunt, requiritur nova operatio DEI in potentias animæ, in qua nova operatione aliqualis novus illapsus invenitur.

Dixi aliqualem illapsus, quia potius mihi videtur dicendos esse contactus DEI, quam illapsus proprios, & simplices tales. Ratio est, quia illapsus proprius & omnino rigorosus videtur importare aliquam permanentiam operationis DEI, & effectus illius in anima, aut potentia ejus, sicut invenitur in aliis illapsibus supra recensitis: talis autem permanentia, licet detur in augmento gratiæ, & habituum, non tamen semper est cum nova operatione, qualis requiritur ad illapsum, ut supra diximus; alii autem effectus luminis, ordinationis specierum, motionis, inflammationis, & saporis semper fiunt per modum transeuntis.

Unde fortasse propter istam rationem, & quia solent fieri inopinatè, & repentinè, multoties appellantur actus isti unionis actualis contactus inter animam & DEUM, ut diximus in catena mystica question. 35. cum pluribus Auctoribus ex nostris, quibus adde Nicolaum à JESU MARIA in Elucid. Theolog. 2. part. cap. 16. quia alios citat, maxime Carthusian. de vita solit. lib. 2. cap. 10. ubi: intrahens DEI influxus, ac superducens contactus, animam à se alienat, &c. Tangit enim DEUS apices intellectus & voluntatis per illuminationes & inflammationes: intellectus etiam tangit DEUM quatenus ipsum in se ipso, & non vestitum imaginibus creaturarum contemplatur; voluntas quoque similiter, & principaliter DEUM tangit, quando purissimo & ardentissimo amore in eum prout est in se, amandum erigitur sine respectu ad creaturas, & ad seipsam.

Obijcies primò, contactus isti saepe vocantur substantiales à B. P. Joanne à Cruce in Flamma

animæ

animo viva, Cant. 2. v. 2. & 4. & lib. 2. ascensus mon-
ti Carm. cap. 32. & lib. 2. nocturn. cap. 23. & alibi sa-
pienter conatus substantiales non videntur per-
tinere ad unionem actualem: ergo, &c. Prob. mi-
nor, quia unio actualis fit mediis omnibus poten-
tiis, quae sunt accidentia animae, in quibus nequit ali-
quid substantiale inveniri. Resp. primo ex doctrina
ejusdem B. P. in *ascensu* cap. 32. ubi dicit contractus
istos aliquando esse adeo sublimes & occultas, ut
quamvis dentur in voluntate, non videantur il-
lam tangere, sed substantiam animae. Unde dis-
tinguimus, contractus substantiales verè &
propriales, concedi apparenter & putative tales
neg. Contractus enim, qui in sola voluntate repe-
riuntur, quando sunt adeo sublimes, & subiles,
videntur patienti substantiam animae tangere,
cum re vera in sola voluntate fiant.

Resp. secundo cum P. Nicolao à IESU-MA-
RIA *Elucidationis Theolog. part. 2. cap. 16. n. 16.*
quod licet in intellectu, & voluntate dentur istae
operationes, possunt dici substantiales, eo quod
sunt valde propriae substantiae animae transforma-
tiae, sicut ex D. Thom. in 4. dist. 49. q. 1. art. 2. qua-
si. 3. Licet nomen vitae pertineat directè ad
substantiam, translaturum est ad significandam o-
perationem vitae maxime propriam. Unde dis-
tinctum, contractus substantiales propriè & for-
maliter dicti concedi, qui sic dicuntur appropriati-
vè, & translaturè, neg.

Resp. tertio ex eodem Auctore, & nostro Di-
daco à IESU in *Annot. at. dist. 1. phras. 4. §. 1. & 2.*
vocari contractus substantiales illos, in quibus si-
mul cum contractibus potentiarum datur novum
augmentum gratiae in animis per gratiam enim,
quae inhæret substantiae animae, tangit DEUS i-
psam animam in sua substantia, ut docet D. Tho-
mas de verit. quasi. 28. art. 3. dicens: *Tangit DEUS ani-
mam gratiam in eo causando, sicut illud Psal. 143*
tangentes; & ibi glossa, tangere gratiam tuam. Unde
rursus distinctum, non videntur pertinere ad
unionem actualem præcisè sumptam, seu, ut præ-
cisè dicitur actus voluntatis, & intellectus, concedi,
ut simul denotent, & communiunt augmentum
gratiae, nego.

Obijciat secundo, in intellectu pro statu hujus
vitae non potest dari illapsus DEI, eam ille, quem
vocamus contactum: ergo in sola voluntate, vel
in anima substantia debet admitti. Prob. ante-
cedens, quia illapsus in intellectum, nihil aliud est
quam DEUM, qui in centro, seu essentia animae
quasi latens, & occultus residet, fieri præsentem,
& realiter se manifestare intellectui: sed hoc esset
videre DEUM clarè, & intuitivè, prout in se est;
ergo non pertinet ad hanc vitam, sed ad patriam.
Hoc argumentum adducit D. Franciscus Piza-
nus in *compendio Theologiae myst. lib. 4. cap. 13. §.* his
igitur, Ex eo sibi persuadere, DEUM in hac vita,
etiam in perfectissima unione fructivam, & trans-
formativam intellectui non illabi sed voluntati.

Resp. tamen neg. antecedens, ad probationem
neg. majorem: non enim est de ratione illapsus
illa clara manifestatio, sed solum quod DEUS o-
peretur in potentia, ut patet ex supradictis: ope-
ratur autem DEUS in intellectu produciendo lu-
men, vel species, & ipsam contemplationem,
quae licet etiam procedat ab anima per intelle-
ctum elevatam, possimum tamen procedit à
DEO illuminari, & elevante & concurrente. Li-
cet autem contemplatio saltem sublimissima
DEUM immediatè attingat, immediate autem alte-

rius objecti, non tamen speciei, & supposita expe-
rientia voluntatis dicatur visio & manifestatio
DEI, quem præsentem agnoscit, & experitur re-
spectu aliarum contemplationum, semper tamen
est sub confusione, & obscuritate sufficiente ad
statum fidei, & nullo modo attingit ad claritatem
patriae, ut sæpe diximus.

Obijciat tertio, actus intellectus & voluntatis
hujus vitae, nec ex parte DEI sunt uniones cum
anima, nec ex parte animae cum DEO; ergo non
constitit in illis unio actualis. Prob. antecedens
quoad primam partem, quia actus illi cognitio-
nis, & amoris tenent se ex parte animae cogno-
scentis, & amantis, & non ex parte DEI. Quoad
secundam verò probatur, quia sicut ad unionem
realem, & habitalem præter illam, quod DEUS
animam occupat, datur illa præsentia DEI realis
per modum objecti jam explicatam, quia anima a-
liquo modo possidet & habet DEUM; quia ut-
rumque requiritur ad unionem mutuum: ita ad
unionem actualem non solum requiritur, quod
DEUS teneat potentias per predictos tractatus,
sed quod potentiae aliquo modo habeant, & re-
neant DEUM actualiter; sed hoc non potest fieri
per actus intellectus & voluntatis hujus vitae:
ergo, &c.

Probo istam minorem, quoad intellectum,
quia actus intellectus hujus vitae non est possessio
DEI in re, sed tantum in spe, ut docet D. Thom.
de beatitudine hujus vitae 1. 2. quasi. 69. art. 1.
Spes autem non pertinet ad intellectum, sed ad
voluntatem. Quod autem nec in voluntate detur
hujusmodi possessio, probatur, quia per actum
voluntatis non possidetur amari, imò potius
trahitur amari, & possideatur ab amato: & ideo
non constituitur beatitudo patriae in actu volun-
tatis, sed intellectus, imò nec beatitudo superna-
turalis vitae, ut plurimi censent.

Resp. neg. antecedens quoad secundam par-
tem, & ad probationem neg. minorem. Ad cujus
probationem circa actum intellectus distinguo,
non est possessio DEI in re perfecto modo, con-
cedi, imperfectè neg. eo enim modo, quo DEUS
imperfectè cognoscit, ad se trahit, quamvis non
sit per propriam speciem, quod dicitur a D. Tho-
loquitur de beatitudine virtuali, seu morali hujus
vitae, quae consistit in meritis tanquam in via ad
beatitudinem patriae, quam beatitudinem ipse ap-
pellat *participationem beatitudinis per modum me-
riti*; non verò loquitur de beatitudine formali in-
choativè, & imperfectè, quae est participatio phy-
sica, licet inadequata, & imperfecta beatitudinis
patriae, in hoc quod sit possessio, & assequutio
DEI actu, & formaliter, sed imperfectè; de quo
videatur ipse S. Doctor 1. 2. quasi. 69. art. 2. quid-
quid sit, an beatitudo supernaturalis vitae consistat
in actu intellectus, vel in actu voluntatis, de quo
alibi si enim consistit in actu intellectus, est per
modum inchoationis, ad quod sufficit, quod in-
tellectus aliquo modo possideat DEUM in re
modo dicto. Si autem ad actum voluntatis, erit
per modum meriti, & sufficit possidere in spe.

Unde ad aliam partem ejusdem probationis
quoad actum voluntatis resp. per actum volun-
tatis possideri DEUM moraliter & virtualiter,
quarenus voluntas trahendo se ad DEUM per a-
morem meretur perfectam possessionem patriae,
& continet illam virtualiter in radice, Quod non
sufficit ad beatitudinem patriae, quae non potest
esse per modum meriti; sufficit tamen ad beati-
tudi-

rudinem patriæ, quæ non potest esse per modum meriti; sufficit tamen ad beatitudinem moralem, & virtutalem hujus vitæ, quod non debent negare etiam illi, qui hanc beatitudinem vitæ constituunt in intellectu principaliter, tamquam in inchoatione beatitudinis perfectæ. Uterque vgrò

modus possidendi, & habendi DEUM per intellectum, & voluntatem requiritur, & sufficit ad unionem actualem hujus vitæ ex parte animæ. Ecce quod attinet ad beatitudinem videantur Salmonitic, Tom. 3. in 1. 2. Tract. 9. disp. 1. dubio appendice.

Prosequitur Caput primum.

§. 2.

Juxta lectionem Perionii.

Vide autem, ne quis eorum, qui non sunt initiati sacre nostræ Religionis hæc audiat. Eos verò dico, qui in iis, quæ sunt, commorantur, nec quicquam iis quæ sunt, præstantius esse existimant, sed eum, qui posuit tenebras latibulum suum, scientia sua se intelligere arbitrantur. Quod si hos superat divinorum mysteriorum disciplina, quid dicendum de iis omnibus, qui multo imperitiores sunt? qui naturam illam, quæ omnibus antecellit, ex postremis etiam naturis effin-

gunt, eamque nihil præstare censent, impiis, variisque formis, & simulacris, quæ à se finguntur? cum ei, ut causæ omnium ea etiam omnia, quæ in naturis dicuntur, tribuenda sint, eademque omnia magis propriè ac verius non tribuenda sint, ut quæ omnia multum, ac longe superent nec putandæ sine negationes, opposito nomine contrariæ esse affirmationibus, sed ipsa existimanda sit multò prior & antiquior privationibus, cum omni & negationi & affirmationi antecellat.

Juxta lectionem Corderii.

Hæc autem vide, ne quis audiat rudiorum: Istos dico, qui rebus (naturalibus) adhærescunt, & nihil ultra naturalia supernaturaliter esse imaginantur, quinimo arbitrantur sua cognitione nosse eum, qui posuit tenebras latibulum suum. Quod si supra captam horum sint divinorum mysteriorum institutiones; quid dixerit quis de illis qui magis rudes sunt, qui summam causam omnium ex iis, quæ in natura rerum extrema sunt, designant, nihilque ajunt eam an-

cellere impiis multarum formarum imaginibus, quas ipsi fingunt, cum oporteret in ea, ut omnium causa, omnes entium affirmationes statuere, ac de ea affirmare; quin illas ipsas omnes de ea magis propriè negare, tamquam supra omnia superexistente, nec existimare negationes affirmationibus esse contrarias, sed ipsam multo prior, & superiorem privationibus esse supra omnem & ablationem, & positionem.

P A R A P H R A S I S.

Vide autem ne ista, quæ doceo, audiat aliquis eorum, qui nondum fuerint bene instructi in mysteriis Religionis Christianæ, qui adhuc rudes, & inculti, naturalibusque rebus immergi, nihil putant esse supernaturale, neque præstantius rebus ipsis naturalibus, & existentibus in hoc mundo visibili, imò sua cognitione naturali, quæ ex creaturis sensibilibus percipiunt, præsumunt se intelligere DEUM, qui posuit tenebras latibulum suum, juxta Psalm. 17.

Si autem ista sunt supra captum eorum, nempe Christianorum nondum bene instructorum, vel etiam Philosophorum gentium, quanto magis longè aberunt ab idololatra plebe, quæ neque fide, neque scientia pollet, quæque naturam divinam ex rebus materialibus, quæ in natura rerum sunt postremæ, describit, & non reputat superiorem impiis, & variis imaginibus, quibus

quisque pro phantasia sua DEUM fingit. Cum tamen DEO, qui, ut omnium rerum causa, perfectiones creaturarum continet eminenter, omnes etiam perfectiones debeant attribui, & de ipso affirmari, vel potius, & magis propriè omnes de eo negari, tanquam existente super omnia, quæ cogitari possunt; nec ideo putandum est, negationes contrariari affirmationibus, cum DEUS sit prior omnibus privationibus, omnique negationi & affirmationi superior.